

Kulturdepartementet
ku.remissvar@regeringskansliet.se
cc: ku.md@regeringskansliet.se

Er referens: Ku2024/00602

Vår referens: 24-7309

Remissvar över betänkandet SOU 2024:34 Ansvar och oberoende – public service i oroliga tider

Sammanfattning

PTS välkomnar förslaget om en public service-lag som reglerar hur public service-uppdraget ges, utformas och finansieras samt att villkoren för innehållet görs teknikneutrala.

VMA och annan viktig information tas i allt högre grad emot av allmänheten via bredbandsnät. PTS anser att det finns behov av att utreda vilken ytterligare robusthet som behövs för distribution av public service-innehåll och VMA via bredbandsnät, utöver vad som tillförsäkras genom gällande reglering om nätsäkerhet, samt hur sådan ytterligare robusthet kan uppnås.

PTS instämmer i kommitténs slutsats att det inte bör införas något krav på utbyggnad av Sveriges Radios DAB-sändningar.

PTS föreslår att en möjlighet till kontrollstationer för översyn av de tekniska villkoren i sändningstillstånden för marksänd tv och DAB-radio under tillståndspanoroden införs. En sådan översyn bör utgå ifrån en uppföljning och analys av förutsättningarna för de aktuella villkoren gällande marknätet. Kontrollstationerna bör vara synkroniserade i tid och skulle kunna läggas i mitten av tillståndspanoroden.

Det är ur ett beredskapsperspektiv fortsatt viktigt att analog marksänd radio har hög befolkningstäckning.

Bakgrund

PTS har enligt förordningen (2007:951) med instruktion för Post- och telestyrelsen ett samlat ansvar inom postområdet och området för elektronisk kommunikation. Av instruktionen framgår att PTS, inom ramen för sina uppgifter enligt lagen (2022:248) om elektronisk kommunikation, ska verka för att de mål som anges i denna lag uppnås. PTS ska även verka för att målen inom politiken för informationssamhället uppnås.

Av 4 § 3 och 5 i instruktionen framgår att PTS ska svara för att möjligheterna till radiokommunikation och användningar av radiovågor utnyttjas effektivt samt främja effektiv konkurrens.

Enligt 11 § i instruktionen ska myndigheten verka för att företag och andra enskilda har förtroende för samt förmåga och möjlighet att använda it och elektroniska kommunikationstjänster. PTS ska särskilt verka för att målen för funktionshinderspolitiken uppnås inom myndighetens område och ska vara samlande, stödjande och pådrivande i förhållande till övriga berörda parter.

PTS är beredskapsmyndighet och sektorsansvarig myndighet enligt förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap.

Med utgångspunkt i myndighetens verksamhetsområde lämnar myndigheten följande synpunkter. Synpunkterna lämnas i enlighet med betänkandets avsnittsindelning.

Synpunkter

Avsnitt 5.3.1 En ny lag som reglerar public service-uppdraget och finansieringen av uppdraget

PTS tillstyrker förslaget om att bestämmelser som reglerar public service-uppdraget samlas i en särskild lag. En samlad reglering, där det bl.a. framgår hur uppdraget ska ges och finansieras samt de grundläggande villkor som gäller för innehållet, leder till en ökad tydlighet och transparens kring public service. Till följd av teknikutvecklingen och ändrade mediekonsumtionsmönster är det också bra att frånga en ordning där uppdraget i allmänhetens tjänst formuleras genom villkor i sändningstillstånden för marknätet. En lag som ger möjlighet att utifrån riksdagens riktlinjebeslut om public service-uppdraget formulera villkor som omfattar samtliga publiceringar välkomnas därför.

Avsnitt 5.3.2. Hur uppdraget ges och längden på uppdraget

Samhällets digitalisering vilar till stor del på trådlösa elektroniska kommunikationsnät där tillgång till radiospektrum är nödvändigt. Radiospektrum är en värdefull och begränsad gemensam resurs som är till nytta för både individer och organisationer.

PTS har inget att invända mot att public service-uppdraget som sådant avser en längre tidsperiod, då detta främjar programbolagens oberoende och verksamhetens stabilitet.

Den tekniska utvecklingen i allmänhet och snabba förändringar i mediekonsumtionsmönstren i synnerhet gör att en allt större del av publiken konsumerar tv-innehåll via bredband. I avsnitt 15.5 nämns att det tidigare skett en "halvtidsöversyn" efter halva tillståndsperioden och utredningen föreslår att det ska genomföras en public service-dialog under tillståndsperioden. PTS anser att det kan finnas skäl att genomföra en översyn av de tekniska villkoren för distribution i marknätet, och att en sådan översyn även bör ske i syfte att bedöma om det under pågående tillståndsperiod finns anledning att ändra tekniska villkor i sändningstillstånden för marksänd tv och DAB-radio (se även avsnitt 16.7.1). Sådana kontrollstationer bör vara synkroniserade och utgå ifrån en fortsatt uppföljning och analys av förutsättningarna för marknätet samt förutsättningar för användningen av 174–240 MHz och 470–694 MHz-banderna i Sverige och i EU. Kontrollstationerna skulle kunna läggas i mitten av tillståndsperioden.

Avsnitt 5.3.8 Villkor om VMA och andra meddelanden av vikt för allmänheten

PTS välkomnar att villkor om att sända/tillhandahålla VMA och andra meddelanden av vikt för allmänheten även ska kunna ställas upp för verksamhet som bedrivs på internet.

VMA och annan viktig information tas i allt högre grad emot av allmänheten via bredbandsnät som måste vara robusta, vilket PTS utvecklar under avsnitt 16.7.1 och 18.3.

Robusthet är inte en unik egenskap för marknätet. Robustheten har skapats genom att tillämpa ett antal konkreta åtgärder till följd av krav som ställts på public service-företagen. Annan infrastruktur kan bli robust i motsvarande grad genom åtgärder som har samma effekt.

Distribution av VMA via public service plattformar på internet kan ske på olika sätt, till exempel samtidigt med uppspelning av programinnehåll, att meddelandet lämnas som pushnotis, i en app för tv-apparat eller telefon eller på annat sätt. I enlighet med principen om redaktionell självständighet och gällande praxis är det public service-företagen som ytterst avgör hur meddelandet ska presenteras och formuleras (3 kap. 6 § YGL, jfr Ds 2022:01 s. 208–209). PTS vill dock framhålla vikten av att dialog förs med berörda myndigheter och representanter från funktionshindersorganisationer kring lämplig utformning och publicering utifrån olika funktionsförmågor och andra relevanta aspekter.

Det är ur ett beredskapsperspektiv viktigt att analog marksänd radio fortsatt har hög befolkningstäckning.

Avsnitt 5.3.9 Villkor om krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

PTS välkomnar möjligheten att som en del av public service-uppdraget även ställa krav på tillgänglighet som omfattar all publicistisk verksamhet.

PTS noterar att det finns en skrivning i 2 kap. 14 § andra stycket i den föreslagna public service-lagen som hänvisar till krav i 5 kap. 12 § radio- och tv-lagen. Den förstnämnda bestämmelsen anger att villkor *får* ställas upp, medan den sistnämnda bestämmelsen handlar om att tillgängliggörande *ska* ske. Samtidigt föreslås en bestämmelse i 1 kap. 7 § radio- och tv-lagen som anger att om lagen om public service innehåller någon bestämmelse som avviker från denna lag tillämpas den bestämmelsen. PTS vill framhålla att det är viktigt att det säkerställs att de krav på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning som i dag gäller tv-sändningar, beställ-tv och sökbar text-tv även fortsättningsvis blir gällande.

Avsnitt 5.3.11 Villkor om säkerhet och beredskap

PTS tillstyrker förslaget om att det av lag ska framgå att villkor om säkerhet och beredskap får ställas upp i regeringens beslut om public service-uppdraget.

Avsnitt 5.4.2. Teknikneutrala villkor för innehållet

Förslaget om en teknikneutral innehållsreglering är i linje med hur innehållskonsumtionen kommit att utvecklas och välkomnas därför.

Avsnitt 11.4 Tillgänglighet när public service-uppdraget blir teknik neutralt

PTS tillstyrker förslaget om teknikneutrala villkor om tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning. Det är viktigt att ambitionsnivån fortsätter att höjas stegvis för att det långsiktiga målet om att hela public service-utbudet ska vara tillgängligt för alla ska nås.

Avsnitt 16.2.2 Användningen av kabel-tv, iptv och satellit-tv

År 2022 hade Tele2 84 procent av alla digitala kabel tv-abonnemang och 50 procent av alla digitala tv-abonnemang¹, jfr. s. 346 i betänkandet.

Avsnitt 16.3.4 Sändningarnas räckvidd, antalet programtjänster och sändningarnas omfattning

Gällande förslaget om att public service-företagen ska kunna bestämma om att minska antalet programtjänster de sänder i marknäten är det värt att notera att ett minskat antal programtjänster i FM-nätet skulle kunna resultera i frigjorda frekvenser i 87,5–108 MHz bandet. Dessa frekvensresurser skulle eventuellt kunna erbjudas en vidare krets. Detsamma

---

¹

[https://statistik.pts.se/variablesharevalue/VariableShareValuesResult/648/?tableName=Tabell%2028%20Abonnemang&&subheader=tv-tj%C3%A4nster%20-%20Antal%20abonnemang%20\(tusental\)*](https://statistik.pts.se/variablesharevalue/VariableShareValuesResult/648/?tableName=Tabell%2028%20Abonnemang&&subheader=tv-tj%C3%A4nster%20-%20Antal%20abonnemang%20(tusental)*)

gäller inte för marksänd tv. Utrymme skulle eventuellt kunna frigöras i den multiplex som public service använder, men detta frigör inga frekvenser i det nät som används för marksändningar.

Analog marksänd radio (FM-radio) är i dag en viktig kanal för information vid kris och i krig för såväl VMA, och andra viktiga meddelanden till allmänheten samt nyheter. För att bevara analog marksänd radio som en funktionell och effektiv kanal krävs fortsatt hög befolkningstäckning.

Avsnitt 16.4. Var ska innehållsuppdraget uppfyllas med en teknikneutral reglering?

Av samma skäl som PTS välkomnar att uppdraget görs teknikneutralt, välkomnar PTS förslaget om att ta bort kravet om att innehållsuppdraget i huvudsak ska uppfyllas i marknätet och att det ska ersättas med krav på att public service-företagen ska se till att hela befolkningen har möjlighet att ta del av ett mångsidigt programutbud.

PTS instämmer i att public service-företagen bör anpassa sig efter ny teknik och förändrade konsumtionsmönster.

Avsnitt 16.6.6 Utbyggnad av SR:s DAB-sändningar

Utredningen hade i uppdrag att analysera om det finns behov av en utbyggnad av SR:s DAB-sändningar. Liksom tidigare public service-utredningar gör kommittén bedömningen att det inte bör införas något krav på att SR bygger ut sina DAB-sändningar. PTS delar kommitténs syn på att en utbyggnad av SR:s DAB-sändningar behöver ses i ett bredare perspektiv, som omfattar både förutsättningarna för den kommersiella radiomarknaden och för det övriga samhället. Dessutom behöver den snabba teknikutvecklingen i allmänhet och andra möjliga sändningstekniker för marksänd digitalradio i synnerhet beaktas.

I avvaktan på att SR eventuellt ansöker om och använder sändningstillstånd för flera DAB-sändningar kan delar av frekvensutrymmet 174–240 MHz inte öppnas för en annan användning eller andra användare. Som tidigare framförts till regeringen (se PTS yttrande över den förra public service-utredningen, SOU 2018:50), anser PTS att detta medför att spektrum inte utnyttjas effektivt. Samtidigt bör det noteras att det för närvarande inte finns någon efterfrågan på dessa frekvenser för annan användning.

Avsnitt 16.7.1 Marknätet minskar i betydelse, framför allt för tv

Liksom kommittén delar PTS den bedömning som görs av Försvarsberedningen i *promemorian Kraftsamling – inriktning av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret (Ds 2023:34)*, att frågan om prioritering av totalförsvarsviktig trafik, till exempel public service-företagens internetbaserade tjänster, under höjd beredskap och krig bör analyseras (s. 253–254).

En sådan analys bör omfatta dels vilket utrymme som finns inom ramen för gällande lagstiftning att prioritera innehåll, dels de praktiska förutsättningarna för den totalförsvarsviktiga trafiken, t.ex. vilka trafikvolymerna som kan prognosticeras över tid och vilken faktisk tillgänglighet och robusthet som krävs. En fråga som behöver besvaras är om den totalförsvarsviktiga trafiken i sig är homogen eller om det inom den finns olika prioritet. Andra frågor som behöver besvaras är hur prioriteringen rimmar med publika Internets styrning och utveckling (*best effort*-principen) och vem som ska finansiera extra tillgänglighet/robusthet. Att all trafik för nätets integritet/grundläggande funktion måste prioriteras först måste vara en utgångspunkt.

PTS delar vidare kommitténs bedömning att det krävs en ingående analys som bland annat beaktar möjligheterna att säkerställa hög tillgänglighet och robusthet i alternativa distributionsformer och andra beredskapsöverväganden, publikens användning av alternativa distributionsformer och oberoendet för public service.

I analysarbetet måste också Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/2120 av den 25 november 2015 om åtgärder rörande en öppen internetanslutning beaktas. PTS är nationell tillsynsmyndighet för förordningen, vars syfte är att säkerställa lika och icke-diskriminerande behandling av trafik vid tillhandahållandet av internetanslutningstjänster.

PTS noterar att regeringen den 29 augusti 2024 gett en särskild utredare i uppdrag att bl.a. analysera möjliga åtgärder för att säkra robust, uthållig och redundant distribution av radio och tv-tjänster över internet och vid behov lämna förslag på sådana åtgärder. Utredaren ska även analysera möjligheterna till prioritering av datatrafik för distribution av radio- och tv-tjänster vid extraordinära händelser, och vid lämna förslag till sådan, och lämna nödvändiga författningsförslag. Utredaren ska, enligt uppdraget, ha en dialog med PTS. PTS välkomnar utredningen och kommande samråd.

Särskilt om användningen av frekvensutrymmet för marksänd tv

I diskussionen om marksänd tv i Sverige är det angeläget att ta hänsyn till planerna för marksänd tv i Europa. Marksänd tv i Sverige använder frekvensbandet 470–694 MHz. Den 17 maj 2017 togs Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2017/899 om användningen av frekvensbandet 470–790 MHz i unionen². Enligt artikel 4 i beslutet ska medlemsstaterna säkerställa att frekvensbandet 470–694 MHz, åtminstone till och med 2030, är tillgängligt för tillhandahållande av marksänd tv, baserat på de nationella behoven med beaktande av principen om teknikneutralitet.

Världsradiokonferensen 2023 (WRC-23) beslutade om en sekundär fotnotsallokering av 470–694 MHz-bandet för mobila tjänster, för de flesta europeiska länder, inklusive Sverige³. WRC-

---

² [EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS BESLUT \(EU\) 2017/ 899 av den 17 maj 2017 om användningen av frekvensbandet 470–790 MHz i unionen](#)

³ WRC-23 Final Acts, Article 5, FN 5.295A

23 beslutade också att en ny översyn och en uppdatering av studier av spektrumbehov och användning ska göras inför Världsradiokonferensen 2031 (WRC-31).

Frekvensbandet 470–694 MHz och dess användning är fortsättningsvis föremål för internationella studier och analyser, t.ex. inom den av EU-kommissionen inrättade gruppen för radiospektrumpolitik (Radio Spectrum Policy Group, RSPG).

Sammanfattningsvis kan man konstatera att en eventuell förändring av användningen av 470–694 MHz-bandet i Sverige är möjlig, men att det sannolikt är komplicerat att genomföra innan år 2030, med tanke på de begränsade rättigheterna för annan användning som är givna av beslutet (EU) 2017/899 och ovan nämnda beslut från WRC23.

Mot bakgrund av det ovanstående föreslår PTS en avstämning i form av en kontrollstation med en översyn av de tekniska villkoren i sändningstillstånden i mitten av nästa tillståndperiod, om det bedöms motiverat av den tekniska utvecklingen och utvecklingen av radio- och tv-konsumtionen i Sverige.

En analys av användning och behov av 470–694 MHz-bandet i Sverige bör också göras med hänsyn till att ovan nämnda beslut (EU) 2017/899 slutar gälla år 2030.

Avsnitt 16.7.2. Framtiden för radio

PTS delar i grunden kommitténs uppfattning att utvecklingen av DAB-radio bör vara marknadsdriven. Det kan konstateras att DAB-radio i frekvensbandet 174–240 MHz varken sänds till eller tas emot av fast bosatta svenska befolkningen över hela landet.

De analoga radiosändningarna från public service i frekvensbandet 87,5 MHz – 108 MHz är väl etablerade och når 99,8 procent av befolkningen. Frekvensbandet är väl koordinerat med omvärlden och idag finns ingen efterfrågan för någon annan användning av bandet. Det är den primära och robusta kanalen att nå ut med VMA i radio.

PTS anser i likhet med kommittén att möjligheten och behovet av att som i Finland ställa krav på att nya fordon med bilradiomottagare även ska kunna ta emot och återge analoga radiosändningar bör analyseras.

Avsnitt 18.3 Säkerhet vid produktion och distribution

PTS delar utredningens bedömning att det ska ställas höga krav på säkerhet för den distribution av innehåll från public service som sker via bredbandsnät. Givet att kommittén haft att utreda hur uppdraget till public service-företagen ska formuleras, är det naturligt att resonemang kring säker distribution utgår från i vilken utsträckning public service-företagen själva kan agera för att säkerställa säkerhet och robusthet. Möjligheten att ställa krav på säkerhet framstår därför som avgörande.

PTS vill i detta sammanhang framhålla att det utöver säkerhetskrav på tillhandahållare av innehålls- och internetjänster, som finns i exempelvis PTS föreskrifter och allmänna råd (2022:11) om säkerhet i nät och tjänster, behövs ytterligare preciseringar av *på vilket sätt* tillräckligt hög tillgänglighet för public service-innehåll ska säkras. Detta är angeläget att utreda, varför PTS välkomnar regeringens utredning om distribution av radio- och tv-program i ett nytt medielandskap.

Avsnitt 18.4 VMA och andra meddelanden av vikt för allmänheten

PTS välkomnar förslaget om att också SR, så snart det är möjligt, ska utforma meddelanden som sänds enligt lagen om viktigt meddelande till allmänheten (VMA) och andra meddelanden som är av vikt för allmänheten så att de är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. PTS anser att skyldigheten bör gälla när tekniska förutsättningar finns för distribution av ett meddelande i tillgängligt format.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Dan Sjöblom. Föredragande har varit juristen Lottie-Ann Lindström. I ärendets slutliga handläggning har även avdelningschefen Jonas Wessel, civilingenjörerna Amela Hatibovic Sehic och Emil Hasselström, ingenjörerna Anna Nydegger och Mikael Stegman samt juristen Sofie Hagman deltagit. Vid föredragningen närvarade även chefsjuristen Karolina Asp och kommunikationschefen Anne-Catherine Worth.

